

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

dr. BALOGHY ERNŐ.

Kiadótulajdonos:

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEKET
és nyiltéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

A politikai helyzet.

Az ország sulyos politikai helyzetben van. Nekünk nem feladatunk, hogy ezen helyzet részleteit kimerítően taglaljuk, hiszen a nagy lapok ezt úgy is elvégzik. Álláspontunkat azonban kötelességünk nekünk is, mint politikai lapnak röviden körvonalazni, hiszen 25 éves politikai irányunkhoz képest.

A kibocsájtott hadiparancs úgy formájánál, mint egyes kitételeinél fogva határozott közjogi sérelmet tartalmaz és az egész országban s így nálunk is nyugtalanságot keltett.

A hadiparancs kibocsájtása még jobban megérlette a katonai kérdés megoldásának szükségességét. Ez pedig csak azon az alapon történhetik, hogy a magyar nemzetnek ama kívánságai, melyek ismeretes módon körvonalozva vannak, teljesebbé menjenek.

Ezek a kívánságok: a magyar tisztviselők visszahelyezése, a tisztviselők nevelésében és képzésében, valamint az egész katonai oktatásban Magyarország törvényes jogainak érvényre juttatása, a zászló, címer és jelvénykérdésnek Magyarország államiságának szempontjából

való rendezése, a katonai büntető perrendtartás ismertetése és a magyar nemzet által kívánt reformja.

Álláspontunk továbbá az, hogy a magyar nemzet nem mondhat le azon jogáról, hogy nyelvét azaz a magyar nyelvet bármely intézményben, így tehát a közös hadsereg intézményében is, ha a politikai szükségesség megkívánja, teljes mértékben érvényre juttathassa.

Nagyon természetes, hogy mi is várva várjuk a szabadelvűpárt állásfoglalását, mint amely irányt fog szabni. A helyzet kulcsa tehát a szabadelvűpárt kezében van s minden szabadelvűpárti ember az országban azt reményli és hiszi, hogy a szabadelvűpárt, a katonai kérdést a nemzet jogainak csorbítatlan fentartásával és érvényesítésével bölcsen, komolyan és higgadtan meg fogja oldani úgy, hogy korona és nemzet közötti harmónia a korona fényének, jogainak és a nemzeti becsületnek, valamint a nemzet jogainak megővásával, mielőbb helyre fog állni. Felette öröndetes jelenség különben, hogy a hadiparancs által előidézett emóció sehol se csapott át az izgatás terére.

Az országban minden ember, ellen-ségeink sajnálatára, komoly és méltóság-teljes maradt, mint ahogy az a magyar nemzethez illik is.

A megoldás. Pataj Sándor zombori ügyvéd röpiratban a válság megoldásával foglalkozik és a függetlenségi pártiak azon elvélből indulva ki, hogy Magyarországnak magyar hadsereg kell, a következő megoldási módot ajánlja: A magyar hadkiegészítő kerületek minden besorozott katonáját meg kell kérdezni, hogy magyarul akar-e szolgálni, vagy németül. Ha igaza van a Reichswehr-nek, úgy akkor a hadseregnek csak 17,2% fogja azt mondani, hogy magyarul, vagyis annyi, amennyi ma a honvédség létszáma. A közös szellem ebből az eljárásból azt a hasznot veszi, hogy az oláh és szerb legény a közös hadseregbe jelentkezhetik. Viszont a magyar fiú, aki így a sorozás eredményeképpen az osztrák hadsereg ezredébe került volna, ide jut a magyar hadseregbe. Ez a megoldás a cikkíró szerint egyszerű és célravezető és megelégedhetnék vele az osztrák is, mert ilyformán megmarad az egész osztrák armádiában a német vezényleti nyelve és magyar részen nem bolygatnák tovább a címer- és zászlókérdést. Ha igaz a német álláspont, akkor még a kereteket sem kell bővíteni, mert annak a 18 dandárnak, amelynek ma magyar a vezényszava, ugyanannyi katonája lesz, mint amennyi eddig volt — az egész armádia 17,2%-a. Ha nem igaz és több a magyar vezényszót igénylő katona, mint ahány a magyar nyelvű ezredébe fér, akkor föl kell állítani annyi újabb honvédezedet, amennyi kell. Hogy ezzel kapcsolatban tűzértséget, vezérkart stb. kapjon a honvédség, az természetes, de ez

A BÁCSKA tárcája.

Kaszárnyából.

A mikor megfujják
Nyugovóra a jelt,
S beáll köröttem a
Rémes kaszárnyacsend,
Utolszor is te jutsz
Eszembe hűtelen...
Lenyugodva aztán
Képeddel alszom el.

Ha a bűvös álom
Lezárta már szemem,
Eltűnt boldogságom
Almomban élvezem.
... A rideg valótól
Testem, lelkem remeg,
Mikor másnap reggel
Képeddel ébredem.

Szörnyen megcsalatva,
Elhagyva hűtlentül!
Csak az emlék maradt
Még hátra szégyenül.

Örök tél szívemnek,
Soha többé tavasz!
... Hogy mit érez e szív,
Kimondhatatlan az.

Nem én voltam, aki
Megszegtem eskümet;
Te voltál az, aki
Kacagva feledett.
... Kacagj! A csúf világ
Versenyt kacag veled.
Én — könnyű mögé rejtem,
Mit érted szenvedek.

Vén Antal.

A szökés.*)

Babi, Zoltán.

Babi (jön, oda megy a virágvázához,
kezébe veszi a virágbokrévét és néhány rózsaszálát a keblére tűz). Végre négy szemközt
lehetünk egymással. Az én édes költőm és én.

Zoltán. (jön. Meghajol Babi elöl). El-
jöttem, hívó szavára.

Babi. Isten hozta! édes Zoltán nagyon

*) Mutatvány Trischler Károlynak. Szökés című
vigjátékából. I. felvonás (utolsó) VI. jelenés.

örülök, hogy eljött. (Létnek egymás mellé
a pamlagra.)

Zoltán. Szeretlek édesem!

Te is szeretsz?

Babi. Szeretlek. A tied vagyok.

Zoltán (megfogja kezét). Most vagyok
igazi költő! Megtaláltam a legszebb rimeket
(szavai).

Versbe még én sohse leltem
Olyan pompás rimeket,
Oly szép rózsást, mint két orcád.
Édes, bűvös, két szemed!
Föl az égre két szemed néz,
Ajkad párba mosolyog;
Am szived csak egy dobog
Édes Babi! nem maradhat.
Ép csak szived rímtelen,
A legszebb rim nem e lenne?
Szived az én szívemen?

Babi (ráborul). Itt a szívem a sziveden.
Most mindkét szív édesen veri — Szeretlek.
Kinyílt szívem az első dalra, fésző bimbóként
kelyhét tárta szét. Gyönyör éreznem, mily
forrón szeretlek, gyönyör éreznem, hogy szí-
ved szeret.

már csak függelék, amelyen majd megegyeznek. A fő az, hogy minden törvényes mederben folyhat tovább.

Az olcsóbb cukor.

(hs.) A hazai cukorgyárak, mint ipari vállalatok is megérdemlik, hogy a közfigyelem rájuk irányuljon. Boldogulásunkhoz és bukásunkhoz fontos mezőgazdasági érdekek is fűződnek, e miatt nagy érdeklődés kísérte a cukorkérdés bonyolódását és kibogozását.

Elfogadott elv volt, hogy a magyar cukorgyáraknak működniük kell, még ha állami támogatással is. Különösen súlyt vetettek arra, hogy tudjanak exportálni, hogy a világversenyben a nemzetközi piacon megállják helyüket. E célból a külföldre szállított cukrot fölmentették az adó alól, míg az itthon elfogyasztott mennyiség minden métermázsájáért 26 korona termetési adót és 12 korona fogyasztási adót, összesen tehát 38 koronát szedtek.

E kedvezmény nem mutatkozott elegendőnek. Németország, Franciaország, Oroszország és Magyarország-Ausztria még külön prémiumokkal is kedveskedett, csak hogy elősegítse a kivitel. A monarchiának vagy 18 millió koronájába került évente a cukorgyárak istápolása.

A nagy támogatás eredménye az volt, hogy a mi cukrunk Angliában sokkal olcsóbban volt elérhető, mint idehaza; métermázsánként 38-39 kor. volt a különbözet. Agyon is nyomtuk az angol cukortermelést, az ottani gyárak nem tudtak velünk versenyezni. Az angol ember nem jön zavarba, a cukorgyárak átalakultak cukor-gyárakká, keletkeztek csokoládé gyárak, amelyek a mi olcsó cukrunk fölhasználásával szépen működtek és gyártmányaikat visszaküldték a kontinensre, persze jó áron. Künn Amerikában pedig az olcsó cukorral sertést is hizlaltak.

A prémium rendszere csakugyan csunya rendszer volt, de az egyes államok vetélkedése és féltékenykedése

miatt nem tudták megszüntetni és éveken át az adózó polgárok pénzén olcsó cukorral láttuk el a messze vidékeket, különösen Angliát, de Japán, Kelet-India, Észak-Amerika is vevőink sorába tartozott.

Ki tudja, meddig tart még ez a beteges állapot, ha Chamberlain agyából ki nem pattan a „Nagyobb Britannia“ eszméje, kinek nagy célja a gyarmatokat „vámelegesület“ révén szorosabban fűzni az anyaországhoz. Nyugat-India értékesíteni akarta a hatalmas miniszter törekvését s sürgetve kérte nádcukor termelésének megmentését, mert a nádcukor sem volt képes versenyezni az Európából szállított répacukorral.

A megoldásnak egyszerű módja az lett volna, hogy Anglia vámot vessen az európai cukorra, sőt ezzel lehetővé tegye a kolóniák termékeinek az anyaországban való értékesítését. A vám azonban Cobden Rikárd hazájában népszerűtlen valami, maga az angol nép irtózik az élelmiszereknek mesterségesen való megdrágításától. És a vám kétélű fegyver is, mert a megkárosított országok vissza is vághatnak, vámmal sújthatják az angol iparcikkeket.

Megmozdult a diplomáciai kar s összetoborozták a brüsszeli kongresszust. Hosszu tanácskozás után kimondták, hogy az európai államok megszüntetik a prémium-rendszert, nem támogatják jutalmakkal a cukorgyárakat, ám lássák, hogy boldogulnak saját erejükből. Az egyes országokban főnálló különböző cukor-vámost mérsékeltek és annak maximumát, minden métermázsá után 6 frankban szabták meg. Nálunk ezelőtt 9 aranyforint, 21.43 korona volt a vámtétel. Ezzel a vámmal azt akarták elérni, hogy minden ország biztosítsa saját fogyasztását saját gyárai részére s ha akarja, ezzel megnehezítse idegen terméknek bevitelét. A kongresszus azt is elhatározta, hogy a brüsszeli egyezményt el nem fogadó országok cukrát jelentékeny vámmal kell sújtani.

Ezen a kongresszuson Magyaror-

szág mint önálló állam, saját külön képviselővel jelent meg, kik az egyezményt az osztrák megbízottaktól függetlenül Magyarország nevében írták alá.

Az egyezményt a számottevő országok közül Oroszország nem fogadta el. A cár birodalmának egészen különleges viszonyai megengedik, hogyha kell, lemondjon a fontos angol piacról, Japánban és Amerikában keres és talál helyette kárpótlást. Egyébként az orosz gyárak otthon oly nagy kedvezményeket élveznek, hogy szükség esetén még a büntető vámtétellel is megbirkóznak.

A brüsszeli egyezmény elfogadása után itthon kellett rendet csinálni. Magyarország mint önálló állam érvényesíteni kívánta azt a jogot, hogy belső fogyasztását kizárólag a termelésre képes magyar gyárak lássák el. Pedig eddigelé vagy 400.000 métermázsá osztrák cukor fogyott el magyar földön, míg mi Ausztriába legföljebb csak 100.000 métermázsát tudunk exportálni.

A két kormány meg is egyezett egymással, még pedig akképp, hogy a monarchia 3 634.000 métermázsá cukorfogyasztásából az osztrák gyárak 2.770,340 métermázsát kapnak, a magyar gyárak pedig 863,660 métermázsát. A terv az volt, hogy ennél többet a belső fogyasztás céljára termelni nem is szabad és a megengedett mennyiséget az egyes, már létező gyárak között szétosztják.

Könnyen érthető, hogy a gyárosok ezt szívesen fogadták, mert így áruikat jó áron tudták volna a fogyasztókra ráerőszakolni. Az áremelésben elmehettek volna addig a határig, melyet a vám megenged, csak arra kellett volna ügyelniük, hogy német áru ne jöhessen az országba.

Kartel lett volna az elburkolt alakban, a szervezés és ellenőrzés költségét és gondját a mindenható állam viselte volna. Megszűnt volna az egészséges konkurrencia, hisz mindenik gyár termé-

Zoltán. Legdrágább kincsem vagy!

Nincs magas hegy, oly magas,

Nincs a völgynek oly mélye

A napsugár el ne érje.

Lettél volna a bére aranyja,

Avagy gyöngye a mély tengernek,

Elhoztalak volna édesem.

Drága kincsem üdvösségem!

Babi. Szeretlek édesem! Azt irtad a szívemről, hogy az a te dalaidnak a forrása és édes érzés szállta meg a szívemet.

Zoltán. Tied a szívem, tied a lelkem. Te vagy az én muzsám, ki megihleté lelkemet, te vagy az ideálom, akit szeretek, imádom.

Babi. Boldog vagyok.

Zoltán. Dalra készlet szépséged, fiatal-ságod, ragyogó mosolyod, csattogó vidámságod — (magába). Piros szájának a csicseregése oly édes, mily édes lehet még a csókja? Ugy szeretném megcsókolni. (Fenn). Édes Babikám, leszel az én szerető feleségem?

Babi (örömmel). Szerető, hűséges, hitvesed leszek. Szerelembe, boldogságba fogunk élni.

Zoltán. Ami boldogságunknak azonban

fájdalom egy nagy akadály van. Édes apád ellenzi, hogy te szeressél, enyém legyél.

Babi. Ami szerelmünk ereje lefogja győzni ezt az akadályt.

Zoltán. Ugy van. Ami szívünket nem tépheti el semmibe. Bár csak szerelmünk rózsalánca fűzi össze, ez a lánc oly erős, mint az acél.

Babi. Nélküled nem tudok élni. Szívem minden érzése, lelkem minden gondolata a tied. Oly nagyon szeretlek, hogy megtudnék halni érted. Mindent elfogok követni, hogy édes apámat meggyerjem.

Zoltán. Nehéz lesz. Haragszik rám és mindig lépten-nyomom azt mondja: merészség, tolakodás tőlem a szegény költőtől egy dugszagdag bankár lányát szeretni.

Babi. A dugszagdag bankárok az ő ideáljai. Engem is ilyenhez akar erőszakolni, de nem fog célt érni soha sem.

Zoltán. Egy mód van, hogy egymáséi legyünk.

Babi. Mi az? Előre is beleegyezem, ha tied leszek.

Zoltán. Megteszed.

Babi. Mindent megteszek, fölálodozok érted.

Zoltán. Szókjél el velem.

Babi (ijedéssel). Megszókjem veled? Félek, remegek. Hisz akkor én egy (valóságos) regényhős nő leszek. Szókjni?

Zoltán. Ne félj! Elviszlek édes anyámhoz. Nála maradsz addig, míg édes apád beleegyezik ami boldogságunkba. Édes anyám gondot fog rád viselni, hisz te a fiának a legdrágább kincse vagy — úgy fog szeretni mint boldogult édes anyád és az anyai szeretet a legéberebb ör.

Babi (nevet). Nem bánom. Szókjünk el. Mikor szókjünk?

Zoltán. Két nap múlva. Megbeszélésem édes anyámmal. Eljövök érted. Ugye elszókjöl velem?

Babi. Elszókjöm, mert a te szerelmed az én egyedüli boldogságom.

Zoltán. Így hát tedd kis kezéd — kezembe és esküdj meg lilium kezredre, hogy az enyém leszel. Csókolj meg édesem. (Csók).

Függöny).

sére előbb-utóbb az év folyamában biztosan rákerült volna a sor.

Csak hogy a brüsszeli kongresszus ezt az egyezménybe ütközönek ítélte, mert a rendszer prémiumot rejtegetett. S a monarkia megint ott állott a nagy kérdéssel szemben: kilépni vagy alkalmazkodni. A kilépéssel nagy szolgálatot tett volna Németországnak meg Franciaországnak, átengedvén nekik a jó angol piacot.

Ez lehetetlennek látszott, inkább elejtették a szépen kiesztelt kartelt. Nyugodjék békében, mi nem siratjuk, mert csak drágította volna a cukor árát.

Tehát új eszme kellett. Az osztrákok hamarosan készen állottak a tervvel. A brüsszeli egyezmény tiltja a szövetekezést, tehát a monarkia minden gyára dolgozzék úgy, ahogy tud. Vagyis a régi magyar piacot akarták maguknak a jövőre is biztosítani. Ebbe Magyarország bele nem mehetett, mert ezzel saját gyárait károsította volna. Répánk van, cukrot tudunk gyártani olyan jól, olyan fehéret, mint az osztrák, tehát a brüsszeli egyezmény szellemében ne engedjük át saját piacunkat az osztráknak.

Ebből következik, hogy a megengedett 6 frankos vám álljon fenn akkor is, ha a cukor átlépi a Morvát vagy a Lajtát. Mit szól ehhez a közös vámterület? Osztrák nézet szerint legott összeomlik. Ez sem volna oly nagy baj. De ha a közösség megengedi és elviseli a tiroli gabonapótlékot, akkor a cukor-vám sem dönti meg. Az alkudozásnak az lett a vége, hogy a két pénzügyminiszter kiegyezett 3 és fél koronás illetékben.

Ez azt jelenti, hogy a monarkia másik felébe szánt cukor után a 38 korona adón kívül a gyárostól még 3 és fél korona pótlékot szednek. Ezt a pótlékot a fogyasztási adóval együtt átutalják a másik kincstár javára s az év végén elszámolják. A vonatkozó törvényjavaslatot a törvényhozások elé terjesztik, de visszaható ereje lesz szeptember elsejéig, ezen a napon lépett ugyanis életbe a brüsszeli kongresszus határozata.

Elegendő lesz-e a 3 és fél korona arra nézve, hogy osztrák cukor ne jöhessen Magyarországra? Gyárosaink keveselték a tételt, biztosabbnak érezték volna magukat nagyobb díj védelme alatt. Mi azt hisszük, hogy a 3 és fél korona megteszi a kívánt szolgálatot oly annyira, hogy még az Ausztriával határos területet is megvédi az idegen áru ellenében. A messzebb fekvő vidékeknél még a szállítási költséget is számba kell venni.

Ez a megegyezés megvalósítja az elvet, hogy a belföldi fogyasztást belföldi gyár elégítse ki s így megmenti ipartelepeink javára a már korábban kialakult 300,000 métermázsa többletet. De kielégíti a fogyasztó közönség jogos igényét is, mert lehetetlenné teszi a cukor árának messzemenő fokozását. Ugyanis gyárainknak még kartel mellett is ügyelniük kell arra, hogy ne drágítsák meg oly mértékben az árut, hogy az osztrák gyártmány megbirkózzék a 3 és fél koronával. Csakis a magyar és az osztrák gyárosok

együtttes kartelje tudná fölhajtani az árat; hisszük, hogy erre nem kerül a sor.

De ha már 3 és fél koronás tételt elegendőnek tartunk az osztrák cukor kizorítására, miért sürgette a magyar pénzügyminiszter a 4 koronás tételt és miért nem nyugodott meg ebben az osztrák pénzügyminiszter? A magyar gyár álláspontja könnyen érthető, mert ebben az esetben még fél koronával fölhajthatta volna az árat. Ausztria ugyan e mellett sem nyert volna semmit, hisz így is, úgy is megszűnt számunkra termelni. Az osztrák gyárosok erőlködésébe bizonyos mennyiségű irigység is vegyült, nem tudták volna egykönnyen elviselni, hogy annyira javuljon a magyar kartársak helyzete. S talán az is szerepet játszott, hogyha a magyar gyár itthon jobban értékesíti áruját, a nemzetközi piacon erősebben tud velük versenyezni.

Gyáraink meg lehetnek elégedve a szerződéssel. Többet termelnek a belföld számára s ez a piac biztos. A fogyasztók sem panaszkodhatnak, mert olcsóbb lesz a cukor, hisz a vám 21:43 koronáról 3 50 koronára mérséklődött. Az olcsóbb árak mellett emelkedni fog a fogyasztás, ami megint a gyáraknak válik majd hasznára. A külföldre vitt gyártmány ezentul is adómentes, de nem lesz prémium s így a kincstár megtakarítja a 18 millió koronát. Igazság szerint ezt a megtakarítást a cukoradó csökkentésére kellene fordítani, ezt nem tették meg, akad számára másutt is hely.

S Anglia, az egész ügynek kezdője? Ott a cukor ára emelkedett, körülbelül annyival, mint amennyire rugott a megszüntetett prémium. A nyugat-indiai ültetvényes drágábban értékesíti termését s ez megnyugtatja Chamberlaint. Anglia így is adómentes cukrot kap tőlünk s a különbözetet az angol fogyasztás megbirja.

Egyelőre örömmel konstatáljuk, hogy a cukor itthon olcsóbb lett. Legyen edesebb a szegény ember élete.

Bácskai írók albuma.

XI.

Szulik József.

A kalocsai egyházmegye papságának e jelese született Baján 1841. évi február 28-án szegény szülőktől. Iskoláit szülővárosában és Pécsen elvégezve, a kalocsai papnöveldebe lépett s 1864-ben szentelték lelkészé. Miután mint segédlelkész, Kolluton, Topolyán és Bezdánban működött, 1869-ben Kalocsára tanítóképző intézeti tanárrá nevezték ki. Jó szíve, szelidsége és nyájas bánásmódja — írja Lévay róla — annyira elragadta tanítványait, hogy mindig meleg szeretettel vették őt körül. Már hírneves pap volt, midőn Obecse róm. kath. közönsége 1878. augusztus 20-án egyhangulag plébánossá választotta. A király 1881-ben a B. Sz. Máriáról nevezett abrahámi címzetes prépostsággal tüntette ki. Meghalt 1890. évi május 31-én.

Szulik irodalmi munkássága egészen az iskolák faláig nyulik vissza. Mint tanuló már pályadíjakat nyert. Kalocsai tanár korában német, francia és angol költőket fordított magyarra, előbb azonban már mint bezdáni

káplán 1868-ban kiadta Pesten egy kötetben dolgozatait: „Szulik József költeményei 1857—1867.” cím alatt, melynek minden példánya csakhamar elkelt s megállapította szerzőjének költői hírnevét.

Az első kötetrel aratott siker újabb és fokozottabb munkásságra serkentette Szulikot s ettől kezdve — bár hivatalos teendőit is mindenkor nagy buzgalommal és kiváló szakértelemmel végezte — majdnem napról-napra jelentek meg költeményei, esztetikai és kritikai tanulmányai a fővárosi és vidéki lapokban. A Szent István társulat tudományos és irodalmi osztálya 1887-ben az ő indítványára létesült, melynek mindvégig lelkes működő tagja maradt.

A pedagógia terén is kitűnt. A kalocsai érsek 1872-ben Ausztriába és Németországba küldte tanulmányútra s itt szerzett nevelésügyi tapasztalatait hírlapok útján jó részt fel is dolgozta. Írt tankönyveket is, melyek közül Irodalomtörténete, Világtörténete, Szer-tartástana, Arany ABC-je stb. annak idején elterjedt használatban volt.

Költeményeit és műfordításait Ferenczy adta ki 1890-ben a győri „Egyetemes könyvtár”-ban, utóbb pedig a költő nővérének megbízásából Lévay Mihály 1896-ban rendezte sajtó alá. Ez utóbbi kötetben a költő élet- és jellemrajzát is közli a kiadó, aki ilyképp valódi kegyelettel áldozott a költő emlékének.

Dr. Dudás Gyula.

A kereskedelmi szakoktatás reformja.

(j. r.) Az országos kereskedelmi és iparoktatási tanács Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter megbízásából a kereskedelmi szakoktatás reformjával foglalkozik és az érdekelte szakkörök véleményének kipuhatolására a minap kérdőíveket bocsátott ki. Az ezekben fölített kérdések főleg arra vonatkoznak, hogy a kereskedelmi iskolákat végzett ifjak tudnak-e könyvelni és levelezni; van-e idegen nyelvtudásuk, jogi és közgazdasági ismeretük; nem volna-e szükséges a már érettségit tett ifjak részére speciális szakokat ismertető tanfolyamok rendezése és végül, hogy nem volna-e kívánatos a testgyakorlás kötelező tanítása?

A közoktatásügyi miniszter ez intézkedését kereskedelmi és ipari körökben a legnagyobb örömmel üdvözlük és bizonyára alaposan megokolt fölterjesztésekben fogják a szakkörök a kereskedelmi szakoktatásnak a mainál célszerűbb és időszerűbb kiképzését kifejteni. Egyszersmind azonban meg fog indulni a vita a nagy nyilvánosság előtt is, hogy a mai szakoktatás hiányaira rámutatva, a jövőndő szakoktatás alapelvei kifejeződjenek. A kor haladásával minden intézmény többé-kevésbé reformra szorul, de mindezek között a kereskedelmi szakoktatás az, melynek a haladással leginkább kell lépést tartani és így leggyakrabban szorul minél gyökeresebb reformra.

A gyakorlati élet támasztotta minden követelménynek megfelelően az iskola porát magáról alig lerázó ifju sobasem fog. Ezt tőle nem is kívánhatjuk, de elvárhatjuk, hogy szerényebb igényeket máris kielégíthessen. Egy egyszerű levél megfogalmazása, a segédkönyvek önálló vezetése, a hazai viszonyok hozzávetőleges ismerete mind oly kívánalmak, a melyeket egy kereskedelmi iskolát végzett és érettségit tett ifjutól méltán megkövetelhetünk. És mégis a leggyakoribb esetek közé tartozik, hogy a még jobb eredménnyel és

osztályzattal végzett ifjak sem tudnak ezeknek a kiválmaknak megfelelni és csak hosszabb gyakorlati tevékenység után, ha felebbvalóik elég türelmesek és bizonyos jóakarattal folytatják a kiképzés befejezését, képesek ezeket a föladatokat teljesíteni. Magyarazata ennek az, hogy az iskola a fősulyt az elméleti oktatásra fekteti, a gyakorlati kiképzés pedig formai dolgok elsajátításában zsugorodik össze. Maguk a tanárok is távoállanak a gyakorlati élettől és kereskedőknek a bevonása, akik időközönként bizonyos tárgyakat adnának elő, a mai rendszer mellett nem szokásos. Az új tanterv, ha az elméleti tanárok mellett ilyen gyakorlati előadók is fog rendszeresíteni, a kiképzést sokkal tökéletesebben és megfelelőbben fogja megoldani.

Az idegen nyelvek oktatásában ma a fősulyt a németre és franciára fektetik, mint amely nyelvek tanulása kötelező is. A német nyelv tanulása, mivel kiviteli és behozatali kereskedelmünk főleg Ausztriával és Németországgal hoz bennünket szorosabb kapcsolatba, továbbra is kötelező lesz, míg a francia nyelvet illetőleg kívánatos volna, hogy az angol nyelvel párhuzamosan tanítsák és a növendékek szabad tetszésére bízzák a francia vagy angol nyelv választását. A kereskedelmi iskolai tanulók igen jelentékeny részének már a szülői házban nyílik alkalma a francia nyelv elsajátítására és így ezek azt az időt, melyet az iskola a francia nyelv oktatására fordít, sokkal hasznosabban tudnák értékesíteni, ha az angol nyelvet választanának. Az angol nyelv tanítása mellett különben már maga az a körülmény, hogy az angol a világ legelső kereskedelmi nemzete, elég nyomós ok, de fokozza ezt még az is, hogy kiviteli forgalmunk Angliába irányuló része mindinkább emelkedik. Kereskedelmünk az utóbbi években nagyobb erőt fejtett ki, hogy élelmiszereinknek Angolországba piacot teremtsen, ami részben már eddig is sikertült és a belföldi termelésnek céltudatos fejlesztése mellett a jövő években óriási arányokat ölthet. Franciaország azonban legfőbb kiviteli piacokon maga is versenytársunk lévén és legtöbb kiviteli terméke ami kiviteli termékünkkel egyezvén, nincs kilátás arra, hogy Franciaországgal folytatott külkereskedelmünk a mainál nagyobb arányokat öltsön. A gyakorlati szempontok előbbre helyezik tehát az angol nyelvet, mégis a kérdés legpraktikusabb megoldása az volna, ha a két nyelv párhuzamos tanítása mellett azok egyikének elsajátítása tétetik kötelezővé.

A jogi oktatás a mai keretében teljesen fönntartható, míg a közgazdasági oktatásnál nem annyira az elméletre, mint inkább közgazdasági helyzetünkre volna a fősuly fektetendő. Különösen ismertetendők volna kivitelre alkalmas termékeink, valamint ama piacok, a hová ezek ma irányulnak esetleg kellő összeköttetések létesítése mellett irányulhatnának. Ezzel kapcsolatban az önállóításra való törekvés is fölébresszhető volna az ifjakban, ami éppen kiviteli törekvéseink miatt volna kívánatos.

Az országos kereskedelmi és iparoktatási tanácsnak az a szándéka, hogy a már végzett növendékek részére speciális szakmákat ismertető tanfolyamokat rendezzen, minden oldalról kellő méltánylásban fog részesülni, ugyancsak az a törekvése, hogy a tornatanítás meghonosíttassék. Középközpontjainkban a torna mindvégig kötelező, egyedül a kereskedelmi iskolák azok, ahol az ifjak ez alól ki vannak véve, holott éppen itt kel-

lene nagyobb gondot fordítani az ifjak fizikai megerősödésére, mert életpályájukon legtöbbször napi 8-10 órát kénytelenek az iroda dohos levegőjében tölteni.

A kereskedelmi szakoktatás reformjának minél tökéletesebb megoldása nálunk annál is inkább fontos, mert újabban a közgazdaság iránt az érdeklődést sikertült némileg felkeltetni és így a mai nemzedéknek helyes kiképzése alapja lehet annak az átalakulásnak, amely hivatva lesz az országnak a kívánt jólétet megadni.

A „Bácsmegeye“ legutóbbi számában ön, Pető Lajos szerkesztő, Vilmos császár baranyai tartózkodásáról szóló tudósításainkat a fantázia szüleményeinek, adatait legnagyobb részben alaptalannak mondja s gratulál lapunk olvasóinak az ilyen tudósításhoz. Tiszteséges hírlapírói felfogás szerint megengedhető dolog az, más lap tudósításait gunyolódás tárgyává tenni azon célból, hogy ezáltal az illető maga magának csináljon reklámot. Tudósításaink hitelességének védelmére tehát egyáltalán nem akarok kelni, mert írásait egyáltalán nem veszem komolyan s erős a hitem, hogy önt Pető Lajos szerkesztő, a gazdája, Latinovits Géza országgyűlési képviselő ur, akinek gavallérságát, lovagiasságát és jóérzékét nagyon jól ismerem, — ezért az izléstelenségért érdeme szerint jól meg fogja pirongatni.

Dr. Balogh Ernő.

H i r e k.

Ebéd Frigyes kir. hercegnél.

Frigyes kir. herceg abból az alkalomból, hogy II. Vilmos császárnak vadászatai véget értek, f. hó 20-án vasárnap ebédet adott a Kőröserdőben lerő vaútszastélyában, amelyre táviratilag küldötte meghívását Latinovits Pál főispánnak. Az ebéd jelen voltak: Frigyes kir. herceg, Izabella és Henrietta kir. hercegnők, Latinovits Pál és br. Fejérváry Imre főispánok és a főbb udvari méltóságok. Megyénk főispánja az asztalfőn Izabella kir. hercegnő jobbán, br. Fejérváry Imre a kir. hercegnő balján foglaltak helyet. A főhercegi család tagjai az ebéd folyama alatt kinttintető szivességgel foglalkoztak a vendégekkel és velük a legfesztelenebbül társalogtak. — Az ebéd menüje a következő volt:

Crème d'orge.
Omelette à la Pamentrés.
Filets de Cerf chasseurs.
Ecrevisse à la Martna.
Poulardos Vierges.
La Rose d'Antonine.
Glace Compotte.
Café.

Személyi hír. Kulinyi Zsigmond a „Szegedi Napló“ főszerkesztője és a szegedi kereskedelmi kamara titkára, a kereskedelemügyi miniszterium képviselőjében vasárnap este városunkba érkezett, hogy a felső kereskedelmi iskola pótérettségi vizsgáin jelen legyen.

Egyházi hír. Az érseki hatóság Petres János káplánt Kollutra, Kindl Antalt Bácsalmásra adminisztrátorrá nevezte ki. — Frech Adám káplánt Futakról Mélykutra áthelyezte, — Péchy Béla végzett theologus zerpappá szenteltetett.

A miniszter köszönete. A hivatalos lap vasárnapi száma közli, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Császka György kalocsa-bácsi érseknek, aki a bajai Miasszonyunkról nevezett róm kath. iskola kibővítésére 35,000 koronát adományozott, köszönetét nyilváníttotta.

Érseki adomány. Dr. Császka György kalocsa-bácsi érsek a zentai r. k. legényegyletnek 3000 korona segélyt adományozott.

Tornatanári képesítés. Klobyber Lajos volt vármegyei alszámvevő a budapesti nemzeti tornaegylet előtt folyó hó 15 én a főgimnáziumra képesítő tornatanári szakvizsgát sikerrel letette.

Temetés Kovacsits Máté bácsalmási apát plébános temetése ugy a hívőknek, mint paptársainak nagy részvéte mellett ment végbe. Messze vidékről jöttek e temetésre, mert a megboldogult jó hire, erős katolicizmusa és kitünő magyarsága messze földön ismeretes volt. A gyászszertartást Hoffmann Károly dr. kalocsai apátkanonok vezette nagy gyászszegédlettel. A gyászolók közt ott voltak Mayer Béla bosoni vál. püspök, kalocsai kanonok, gróf Teleky és neje, a megye előkelősége, a bácsalmási járásbíró, szolgabíró és egyéb hivatalok képviselői. Az elhunytban az egyház és haza bü és önzetlen tagját vesztette el. Emléke sokáig fog élni a társadalom és az egyház köreiben.

Gyászhir. Reichheld Károly kolluti plébános folyó hó 16 án életének 45-ik, áldozásának 20 ik évében elhunyt. Szülővárosában Baján helyezték örök nyugalomra. Nagy buzgalma, szerény tisztalelkű papot vesztett benne az egyházmegye. Önzetlen és puritán jelleméért, példás lelkiismeretességéért mindenki tisztelte és nagyrabecsülte. Temetésére, melyet Boromisza István kalocsai kanonok-plébános végzett, nagyszámban gyűltek össze paptársai és a gyászoló közönség.

Derék főúr. Gróf Teleky József talpig derék ember, talpig derék főúr. Hét uradalma van hetedhétátra szóló, de azért ráér még arra is gondolni, hogy milyen szép volna, ha kerek Magyarországon magyarul beszélne minden ember. Ennélfogva elrendelte, hogy az ő birtokán csak olyan munkást szabad fölvenni, aki tud magyarul. Teleky József hét birtokán minden munkásnak magyarul kell beszélnie, akár oláh, akár tót. Ha pedig nem tud magyarul, akkor két hónap alatt meg kell tanulnia. Két hónapig még akadhat itt ott nemzetiségi a munkások közt, de aztán mind magyar legyen az oláh, tót, meg a szász.

Az ág. hitv. egyház egyetemes nagygyűlése. Szabadkáról jelentik, hogy az ág. ev. egyháznak mintegy 200 főnyi papsága és világi vezetői szombaton az ország minden részéből Szabadkára érkeztek, hogy XLIII. gyámintézeti nagygyűléstket megtartsák. Még számosabban jöttek a hívők, akik szintén különböző vidékekről sereglettek össze. Délután 1 órakor érkezett meg a Budapest-ről jövő vonat a szabadkai pályaudvarra, ahol a vendégeket sűrű tömeg várta. Elsőnek dr. Biró Károly, Szabadka város polgármestere, üdvözölte Baltik Frigyeset, az év. ősz püspököt, utána Lebach János, a vendégeket látó házigazda szólott. Nekem jutott — így szólott — azon kinttintető szerencse, hogy mint a szabadkai egyház felfügglője méltóságokat a legszivesebben üdvözöljem azon meleg óhajnak kíséretében, hogy körünkben oly jól érezzék magukat, mint ahogy mi át-érezzük a kinttintetést, amelyet személyes megjelenésükkel néktünk kegyesen szerezni méltóztatnak. Majd Korossy Emilné urasszony mondott néhány üdvözlő szót. Az üdvözlésekre Baltik Frigyes a következőkben válaszolt: Hálás köszönetemet fejezem ki az itt egybegyűlteknek, de különösen Szabadka város érdemes polgármesterének azon kinttintető figyelemért, amelylyel az ág. ev. gyűlekezet irányában viseltetik. Meg vagyok győződve arról, hogy gyámintézettünk és egyházunk fejlődése örök időkre biztosítva leend, ha e városnak ügyeit tapintatos és figyelmes férfi vezeteli, mint a bennünket üdvözlő polgármester ur. Mi keresztényi szeretettünk erejé-

vel azon fogunk munkálkodni, hogy e város különböző felekezeti lakossága között fennálló összehangot ápoljuk. Magyar hazafiai érzésünk egész melegevel csatlakozunk magyar felebarátaink érzelmeihez s előttünk is, mint minden időben e hármasság lesz vezető esillagunk: Isten, király, baza! A közönség bámulattal hallgatta a panszláv hírtl agg főpap igaz magyar beszédét és a végén élénken megéljenezte. Alig bangzott el a főpap beszéde, a szegedi vonattal megérkezett Zsilinszky Mihály államtitkár, akit hasonló ovációkban részesítettek. Hatalmas kocsi sor bogott végig az utcákon a fellobogózt templombhoz. A templom bejáratánál Karossy Emil ág. ev. lelkész fogadta a püspököt, aki fehérruhás leánykák sorfala között baladt az oltárhoz. Az első padsorokban foglalt helyet Zsilinszky államtitkár, Selmausz főispán, Bíró polgármester, báró Radvánszky Béla és a közelet számos kitűnősége. Az istentisztelet után a vendégsereg átmelt az egyházfelügyelő házába, ahol egy óriási sátorban igazi bácskai áldomást ültek. Vasárnap délelőtt tartották meg a gyámintézeti nagygyűlést és hétfőn reggel valamennyien Torzsára utaztak a Luther irodalmi társaság közgyűlésére.

Gyászhir. Mely részvételt vettük a szomorú gyászhirot, hogy idősb Szalay Károlyné szül. Gfeller Franciska, egy az áldott lelkű feleség, gondos szerető édes anyja, ki egész életén át női erényekben tündöklött és egy nagy köztiszteletbe álló családnak, szeretett matronája volt, Ujvidéken elhunyt. Nagyszámú családja és rokonsága áldja emlékét. Elhunytáról gyászborult családja a következő gyászjelentést adta ki: Idősb Szalay Károly nyug. községi jegyző, úgy a maga, mint gyermekei, unokái, dédunokái, testvére és számos rokonai nevében is véghetlen fájdalomtól le-sujtva tudatja hön szeretett neijének idősb Szalay Károlyné szül. Gfeller Franciskának élete 83, boldog házassága 64. évében, f. hó 19-én d. u. 5 órakor hosszú és nehéz szenvedés és a halotti szentségek felvétele után történt gyászosan elhunytát. A boldogult hült tetemei f. hó 21-én d. e. 10 órakor a (Réz-műves-utca 12. szám) alatti gyászházban a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a helybeli róm. kath. temetőben a családi sírboltban örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szent mise áldozat f. hó 23-án reggeli 1/2 órakor fog a plébánia templomban az Eg urának bemutatni. Ujvidék, 1903. évi szeptember hó 19-én. Aldás és béke drága poraira! Idősb Szalay Károly, férj. Ifju Szalay Károly, öz. Trischler Józsefné szül. Szalay Etelka, Szalay Lajos, öz. Jeszenszky Dezsőné szül. Szalay Franciska gyermekei. Szalay József, Trischler Károly, Szabó Józsefné sz. Trischler Etelka, Trischler Ferenc, Trischler József, Trischler Franciska, Trischler Hermína, Trischler István, Trischler Mátyás, Jeszenszky Jolán unokái. Szalay Margit, László, Tibor, Erzsike és Piroška; Trischler Augusztá és Gizella; Szabó Luiza, Etelka, Miklós és József dédunokái. Öz. Uhlyarik Ferencné szül. Gfeller Sarolta testvére. Ifju Szalay Károlyné szül. Hoffmann Christina menyé. Szabó József, Szalay Józsefné szül. Trischler Paula, Trischler Károlyné szül. Pekánovics Ilona és Trischler Ferencné unokák férje illetve unokák nejei.

Esküvő. Weisz Adolf szigorló orvos f. hó 15-én esküdtött örök hűséget Földes Kornéliának, Földes Simon dr. vm. járás- és tb. főorvos leányának. Az esküvő d. u. 1/2 4 órakor történt, hol mint násznagyok szerbográdi Nikolits Izidor zsablyái és dr. Mikosevits Kanut zentai főszolgabírák szerepeltek. Koszorus leányok voltak Zsablya szépségei: Weisz Gizike k. a. (Földes Ferencel) és Boromisza Rózsika k. a. (Földes Ernővel) Este 8 órakor nászrakoma volt, amelyet a reggeli órákig tartó tánc követett.

Esküvő. Lehrer Alfréd gyógyszerész szombatn esküdtött hűséget Rátay Blanka kisasszonynak, Rátay Tivadar apatini gyógyszerész leányának Apatinban. Násznagyok voltak: a vőlegény részéről dr. Bölits József Szabadka város kultusztanácsosa, a menyasszony részéről pedig Declava Béla apatini kir. járásbíró.

Fényes esküvő. Vasárnap délelőtt fényes esküvő folyt le a zombori gör. kel. templomban. Ekkor vezette oltárhoz Csobán Dragutin I. oszt. vezérkari százados Pávlovits Teodora kisasszonyt, dr. Pávlovits Simon kir. tanácsos, vármegyénk kedvelt és népszerű főorvosának bájos leányát. A nászkerület az örömszüllők házából fényes uri fogatokon vonult a fényesen kivilágított templomba, hol nagyszámú előkelő közönség jelenlétében Kupuszárevits Lyubomir esperes fényes ornátusban és nagy segédlettel adta össze s áldotta meg az ifju párt. Násznagyok voltak: Plavsits Gábor (Ujvidék) és Vucsich Vazul tüzérezredes Nagyváradról, dever Csobán Traján utász főhadnagy. Az esküvő után az örömszüllők házában fényes lakoma volt, melyen a következők vettek részt: Karácson Gyuláné, Ullmanszky Sándorné, dr. Molnár Károlyné, öz. Ullmanszky Alexandra, Sztankovits Györgyné, Tómits Istvánné (Belgrád), Tómits Tihoszlávné (Belgrád), öz. Csobán Györgyné (O Moldova), öz. Bikár Simonné, dr. Bikár Nenádné, öz. Növich Katica (Ujvidék), Növich Vljakóné, öz. Növich Pálné, Nikolits Simonné, öz. Gaicsonovits Amália, öz. Pávlovits Melánie, Karakásevits Milivojné, Georgievits Kosztáné, Brkits Izsákné, öz. Miháilovits Mária, dr. Gergurov Márkné urasszonyok, — Karácson Margit és Olga, Pávlovits Olga, Nikolits Helena, Zórka és Darinka urleányok, — Latinovits Pál főispán, Ullmanszky Sándor veszerőrnagy, Milivojevits Péter tüzérezredes, Karácson Gyula kir. tanácsos alispán, Dicht Adolf alezredes, Hauke Imre polgármester, dr. Molnár Károly, dr. Drakulits Pál, Latinovits Géza orsz. képviselő, ifj. Vojnits István főjegyző, Kupuszárevits Lyubomir esperes, Sztankovits György kir. főmérnök, Scultéty Ferenc árvaszéki elnök, Tómits István mérnök, Tosics Tihoszláv szerb kir. vasuti főfelügyelő, Csobán Sándor es. és kir. százados, dr. Bikár Nenád ügyvéd, Novics Vljakó, Nikolits Simon, Mosovics Dusan jegyző, Ullmanszky Fedor és Milán es. és kir. hadnagyok, Milivojevits Akszentije ny. százados, dr. Panovics Vukaszin, dr. Novich György, Novich Milán, Blagojevits János, Karakásevits Milivoj, Georgievits Koszta, Brkits Izsák, dr. Gergurov Márkó, Jojkits Illés, dr. Pastrovits Iván és Csordár Gyókö. Számos üdvözlő távirat érkezett az ifju párhoz, köztük Brankovits György patriárka, Zmejánovits Gábor, Nikolits Niron és Sevits Mitrofan püspökök. A fiatal pár az esti vonattal nászutra ment.

Állami lovak eladása. A magyar királyi állami lótenyésztétekből kisorolt számfelüti kancák és herétek f. é. október hó 2-án és esetleg folytatólag 3-án d. e. 9 1/2 órakor fognak Budapesten a „Tattersall“ kerepesi uti helyiségében árverés alá bocsátatni. Akik ezen árverés iránt bővebben érdeklődnek, az árverési jegyzékből felesleg példányokat, míg a készlet tart, a vármegyei gazdasági egyesületünknél kaphatnak.

Értesítés. A gőzgépezézők és kazánfűtők képesítő vizsgái Szegeden október hó 11-én d. e. 9 órakor fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Szilágyi-utca 1. szám) küldendők.

Uj vonalpar a baja—zombori vasuton. A kereskedelmi miniszter leiratot intézett Baja városához, hogy jövő évi május hó 1-től kezdve a baja—zombori vonalon a kért harmadik vonatgarnitúrát kísérletképen beilleszti.

Kedvezmény a vármegyei irnokoknak. Nemrég megirtuk, hogy azokat a vármegyei irnokokat, akiket a pénz-tárak és számvévédségek államosítása miatt a pénzügyigazgatóságok helyezték át, a miniszter január elsejétől kezdődőleg a vármegyék rendelkezésére bocsátotta. Ezekkel az irnokokkal szemben most királyi kegyelem utján érdekes kivételt tettek. Valamennyinek megengedték, hogy kellő kvalifikáció nélkül is letehessek az államszámviteltani államvizsgát s ugyanolyan kedvezményben részesüljenek, mint a kellő minősítéssel bíró tisztviselők. Az áthelyezett irnokok, számszerint hatan, ebben a hónapban teszik le a vizs-

gálatot s nem lehetetlen, hogy még ez évben kinevezik őket számtisztekké. A királyi kegyelem kizárólag Biharvármegyére szól.

Sok a tanítónő. Eddig az ideig az ország 8 állami tanítónőképzőjébe összesen 240 helyre 1600 kisasszony jelentkezett. Átlag minden intézetben 200 kisasszony akar növendékkül beiratkozni, holott csak 30 tanuló vehetnek fel. A pályaválasztó leányok közül tehát hatszor annyian csalódnak már az első lépésnél, mint a hányan célhoz jutnak. Nem is szólva arról, hogy a valóban fölvetett tanulók csalódása még csak akkor következik be igazán, amikor a tanítói oklevelet már megkapták, de álláshoz még protekcióval sem juthatnak. Akkor a tanítónők túltermelése, hogy az ötezer tagból álló tanítónői karra évenként ép egy ezer és egy néhány új tanítónői oklevél kibocsátása esik, mint a hogyan 22 ezer tanítói állomás szukreszcenciájára is évenként és egynéhány új tanítói oklevél jut.

Kórház és szegényház Obecsén. Obecsén a szegényháznak és kórháznak, a melyeket Freund József bőkezű es nagylelkűen a sajátjából fog a községnek fölépíteni, helyet kijelölendő egy bizottság lett kiküldve. Ez a bizottság a szegényház helyéül a helvárosi róm. kath. temető mögötti részt, a budák előtt a petrovoszelló országutig jelölte ki, mintegy 10 holdnyi területen. A kórház helyéül ugyancsak e temető előtt levő területet a plébánia utcáról vezetö köves utig, mintegy 6 holdnyi térségen jelölte ki. Ha a község ezen telkeket átengedi, úgy Freund az építkezést azonnal megkezdi és Obecsének rövid idő alatt lesz kórháza és szegényháza.

Megcsontított bankjegyek. A külföldön több helyen gyakran fordulnak elő csaló szándékkal megcsontított bankjegyek, melyek rendes szélesség mellett egy részüknek merőleges irányban való megrövidítéssel és két hasonlóképen merőlegesen kettévágott, különböző bankjegyek nem egyenlő részeiből állanak. A bankjegyek normális szélessége a következő: A tizkoronás 120, a husz-koronás 135, az 50 koronás 150, a százás 165, az ezres 192 milliméter. Az így összevágott bankjegyeket rendszeren átlátszó ragasztópapírral állítják össze, hogy a bankjegyek átvevőjét tévedésbe ejtsék a bankjegy hiányzó részét illetőleg. A megcsontított bankjegy utolsó birtokosa, ki azt a bankban beváltás végett bemutatja, legtöbbszörre az érték 10 százalékát elveszti, tehát egy tiz koronás jegyen 2 koronát, egy ötvenkoronásan öt koronát veszít. Rendszeren a huszkoronásokat, valamint az ötven- és tizkoronásokat csontkítják meg, sőt megcsontított százkoronások sem ritkák. Az összehajtott jegyek elfogadásánál tehát ajánlatos a különös elővigyázatosság. Mindenesetre érdemes csekély fáradsággal meggyőződni, hogy az illető bankjegyek megittik-e az előirt mértéket.

Talált fiu. Kiszácsról írja levelezőnk: Községünkben egy koborló fiura találtak, akit bekisértek a községbázához a rendőrök. Ott azután hiába faggatták, csak hallgatott és pityergett. Végre rájöttek, hogy néma a szegény gyerek és így nem képes megmondani, hová való, kik a szülői. Az előljáróság most tudatja a községekkel a fiut és így keresi a szülőket.

Értesítés. Az építő ipari téli tanfolyamra a budapesti m. kir. állami festő építőiparisokolában (Budapest, VII. ker. Csömöri-ut 74. sz.) a beiratások október 20-ától 28-ig lesznek. A tanfolyam négy téli félévre terjed, a tanítás évenként november 3-tól március végéig tart. A tanfolyamot végzett tanulók ez idő szerint három évi, a tanfolyam befejezte után teljesített gyakorlat alapján a kömives, a kőfaragó vagy az ácsmesterséget önállóan gyakorolhatják s jelentkezhetnek az építőmesteri vizsgálatra is. Tanulókul fölvetetnek a 15. évet betöltött, erős, egészséges testi szervezettü kömives, kőfaragó és ács-tanoncok és segédek, akik folyékonyan és helyesen olvasni, írni és számolni tudnak s akik a nevezett iparágakban gyakorlatilag foglalkoztak; a megkivánt legkevesebb gyakorlati idő egy építkezési időszak. A jelent-

kezéshez szükséges iratok: 1. Keresztlevél vagy születési bizonyítvány. 2. A jelentkező által végzett összes iskoláról szóló bizonyítványok. 3. Az elsőfokú iparhatóság által hiteltelített bizonyítvány a gyakorlati működéséről. 4. A másodszor történt bimbóoltásról szóló bizonyítvány. 5. Erkölcsei bizonyítvány. Lefizetendő díjak: beiratási díj 4 kor., tandíj 20 kor., szertári biztosíték 4 korona. Az igazgatóság készséggel ad bővebb felvilágosítást.

Önkéntesek behívása. A csapat-tesztet a hozzájuk tartozó azon egyévi önkénteseket, akik már a múlt esztendőben besoroztattak, de tényleges szolgálatuk megkezdését az idén betöltött vagy betöltendő huszonegyedik életévükre halasztották, most tényleges szolgálatra október elsejére behívták. A védtörvény idevonatkozó passzusa a következő: Az egyévi önkéntesek a csapat-tesztet s azok, kik tanulmányaikat valamely magasabb tanintézetben folytatják, az egyévi tényleges szolgálat évét is szabadon választgatják; azonban a tényleges szolgálatnak azon év október hava 1-én tul való elhalasztása, amelyben életük 24 ik évét töltik be, meg nem engedtetik. Így tehát azok az önkéntesek, akik az utolsó három évben soroztattak s a tényleges szolgálat megkezdését tanulmányaik folytathatása vegett huszonnégy éves korukig, azaz az idei októberig halasztották, az idén fegyveres szolgálatra behívandók voltak.

Elégett ember. Pacséról írják: Galacz András pacséri tanyai lakos udvarán az összehordott szarizék meggyuladt, a tűz belekapott a házba is, mire a károsnak 67 éves Galacz András id. nevű édesapja az égő istállóba rohant, hogy a bennlevő állatokat megmentse, eközben az égő tető lecsuszott, minek következtében az öreg Galacz nem birt kimenekülni és bennégett. A tűz lába és kezefejeit teljesen elégette.

Rozskorpa eladása. Akik a katonai elemezési raktáraknál termelendő rozskorpára igényt tartanak, miután a bejelentési határidő folyó évi október hó 5 én lejár, érdeklükben áll vármegyei gazdasági egyesületünkönél a katonai kincstári raktár és igényelt mennyiség megnevezése mellett f. évi október hó 1-ig jelentkezni.

Meghíusult szökés. Bácsopolyáról írja tudósítónk: Balogh Lajos ómorovici lakos, aki jelenleg a helybeli fogházban mint vizsgálati fogoly elzárva tartatik. f. hó 18 án délben Vojnics Balázs fogházort, aki az ehédet részére bevitte, felkérte, hogy az ablakot csukja be, mivel ő nem bírja becsukni és míg az ő az ablak becsukásával vesződt, a nyitva maradt ajtón kiszökött s az utcára érve, elfutott; Vojnics észrevéve a szökést, utána iramodott és Tölgyesi Lajos helybeli járásbírósi kézbesítő segítségével rövid hajsza után sikerült elfognia. Balogh már napok óta gondolkodott a szökésen, mit bizonyít az, hogy az ablakot ő rontotta el s gondolva, hogy míg az ő az ajtóval szemben lévő ablaknál foglalatoskodik, egyhamar megszökik. Most már nagy elővigyázattal őrzik, nehogy ismét kiszököjön valami furfangot megszöktetése végett, azt újból megkísértse.

Irodai teendőkből teljesen jártas és bizonyítványokkal ellátott egyén, aki a magyar, német, szerb és román nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja, ügyvédi vagy jegyzői irodában szerény feltételek mellett alkalmazást keres. Cim a lap kiadóhivatalánál.

Színházunkról.

Lapunknak egyik multkori számában már megemlékeztünk volt a városi színházban végzett tatarozásokról. Azóta alkalmunk volt megtekinteni az ujonnan átalakított színpadot, amely mostani állapotában valóban kellemes hatással van a nézőre.

Bizony itt volt már az ideje annak, hogy végre-valahára átjavitassuk színházunkat különösen a kopott színpadot, mely évek óta

csufoskodott kopottságával minden idegen előtt, szégyenére a városnak.

Hauke Imre városunk derék polgármestere, aki minden téren szorgosan gondoskodik a város fejlesztéséről, legfontosabb feladatának tekintette a színház átjavitását és amennyire anyagi eszközök megengedték, sikerült is neki egyelőre, legalább a színpadot átalakítani.

Először is az egész színhelyiséget tisztogatták ki, ami már a színház fenállása óta nem történt és a falakat csinos világos színnel vonták be. Azután egy csomó díszletfestőt fogadott a város, akik az összes díszleteket átfestették, úgy hogy ezek is azt a hatást teszik, mintha vadouatujjak volnának. A régi díszletekhez a város két garnitúra új díszletet is vett. Egy nagyon szép lovagtermet, melynek impozáns hatása lesz és egy dekadens stilsban festett salont, mely kellemes újdonságot fog képezni a szemnek.

E díszleteken kívül nagyszámu apróbb kelléket, u. m.: bokrokat, fákat, portálekát, ballustrádokat és háttérket is vásárolt a kiküldött bizottság. Végigtekintve a beszerzett újdonságokat bátran mondhatjuk, hogy az idei színpad a külső kiállítás tekintetében nem fog semmi kívánni valót hagyni maga után.

A színpadi hatás fokozására még tovább ment a bizottság és olyan érdekes ujjitást vezetett be, amely mindenesetre nagyon kellemesen fogja érinteni úgy a színházi közönséget, valamint városunk törekvő iparosait is.

A sz. t. bizottság ugyanis szerződést kötött az árucarnokkal aziránt, hogy az lássa el a színpadot folytonosan modern butorokkal és szobakellékekkel. Nem lehet eléggé kiemelni e sikerült ténynek fontosságát egy színiesztetikai szempontokból, de ipari tekinteteből is. A közönség tökéletes színpadban fog gyönyörködhetni, viszont az iparosoknak igazán alkalmuk lesz bemutatni a nagyközönség előtt készítményeiket. A bizottság egyelőre 5 évre kötött szerződést évenként 400 kor. kárpótlási díj fejében s ezért az árucarnok egy teljesen új ebédlőt, egy polgári szobát, egy férfi szobát, egy inom mahagoni szalont, egy elegáns női boudoirt, 34 drb kisebb-nagyobb butort és nagyszámu szőnyeget bocsájt a színház rendelkezésére. A jelmezekre nézve szintén felemlítjük, hogy azokban sem lesz az idén semmi fogyatkozás. Balla Kálmán igazgató oly szép ruháttal rendelkezik, hogy e tekintetben egy vidéki társulat sem vetekedhetik vele. Csak magyar díszruhákban ruhátárának értéke meghaladja az 50 ezer koronát. Azonkívül óriási ládákban nagy értékű jelmeztár van birtokában.

A fenu elmondottakat már most egybevéve, hisszük hogy a külső kiállítás semmi tekintetben sem lesz hiányos, azonban a külső dísz illeten, valóban bőkezű emelésével még csak egy fogyatkozásra hívjuk fel a színtgyi bizottság figyelmét és ez: a világítás! Színházunknak a világítás már régi mizeriája s ha nem is lehet villamos lámpákkal helyettesíteni a látszervekkel kacérkodó gazolint, legalább annyit kértünk a gvallér színi bizottságtól, hogy úgy a rivaldan, valamint a nézőtérén cseréltesse ki az égőket, tisztítsa ki a csöveket és hozasson jobb gazolint, mint a tavalyi, mert az kritikán aluli világosságot nyújtott. Figyelmébe ajánljuk továbbá a bizottságnak azt a sofa fel nem gyújtott „díszcsillárt“ is a plafond közepén. Gyujtassa fel már egyszer, mert már az is oly nevezetességű lesz mint az újtemplom.

Igazán mi a csodának fityeg az a világtalan „világító test“ a fejünk felett, ha csak azért nem, hogy egyszer a fejünkre essék — ezt pedig talán csak nem tekinti senki végcélnek? No de bizunk a jövőben és bizton hisszük, hogy a nagy átalakítások mellett a világításra is rá kerül a sor.

A színi évad megkezdésére vonatkozólag egyelőre biztosat nem jelezhetünk, mert e tekintetben végleges megállapodás még nem történt.

Minden valószínűség szerint a színpad jövő hó 16-án kezdődik, ha csak a város helyt nem ad az igazgató kérelmének, hogy azt nov. hó 1-én kezdhesse meg. Amint ez irányban a végleges döntés meglesz, úgy nyomban értesíteni fogjuk lapunk olvasó közönségét.

Balla Kálmán kiténően szervezett társulatával jelenleg Nagy-Becskereken működik és ha majd társulatát ott tökéletesen kipróbálta, akkor fogja majd a társulat műsorát a színtgyi bizottság elé terjeszteni.

A páholybérletekre vonatkozólag Hauke Imre polgármester szíves volt lapunkat arról értesíteni, hogy a bérleti előjoggal bírók, valamint a régi bérlok előjegyzései vasárnap befejeződtek, úgy hogy ezután bárki jelentkezhet úgy bérleti előjog, valamint bérlet iránt a polgármesternél akár személyesen, akár írásban.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. K. Csavoly. Vármegyénkben a kézbesítést a közsegi jegyző vagy ahol külön kézbesítő állás van szervezve, ez az egyén kézbesíti és pedig a vármegyénkben honos szokás szerint akképen, hogy a hét bizonyos napján az ügyfelet megidezi és a részére érkezett hivatalos iratot megmagyarazza és így kézbesíti. Ez a szokás nagyon helyes, mert a jegyző megmagyarazza az illető ügyfélnek a hivatalos irat tartalmát és ez a magyarázatból alapos értesülést nyer arról, ami a hivatalos iratban foglaltatik. Ha azonban az illető ügyfél a közsegházán megjelenni nem akar vagy abban akadályozva van, a közsegi jegyző vagy a kézbesítő tartozik azt az illető ügyfélnek lakásán kézbesíteni és megmagyarázni a részére érkezett hivatalos iratot. Szóval a szóbeli érintkezés csak hasznára van a népnek.

L. J. Obecse. Az még nem elég az üdvösségre, ha valakinek poetikus neve van, hogy az poeta is legyen. Példa rá ön is, kinek rettenetes zöngeményét a papirkosárba juttattuk. Nem kértünk többet, versekkel bőven el vagyunk látva.

G. I. Vaskut. Tárcaját, abban a reményben, hogy öntől jobb dolgokat is fogunk kapni, némi simitással a közlendők közé soroztuk.

HIRDETÉSEK.

Uj divatos ház

a korzó közelében, Csihás Benő utca 61. szám alatt, állván 5 szobából, az utca front parkétás padozattal, 2 konyha, éléskamra, fürdőszoba, parkirozott udvar, betonirozott pince és egyéb kényelmi be rendezésekkel **1903. november elsejével kiadó**, esetleg szabad kézből eladó. Bővebbet ugyanott. 2—2

MINDENNEMŰ
KÖNYVNYOMDAI MUNKÁK

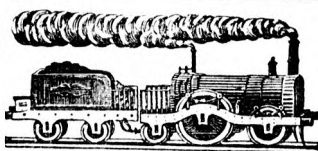
DISZES KIVITELE

A BÁCSCSA KIADÓHIVATALÁBAN

FELVÉTELEK.

Magyar királyi állam-vasutak nyári menetrendje.

ÉRVÉNYES 1903. ÉVI

MÁJUS HÓ 1-ÉTŐL.

Oda Budapest—Zimony—Belgrád.						Visza					
szem. v.	tv. sz. sz.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.		szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.	
7.15		2.40	3.10	10.20	ind. BUDAPEST k. p. u.	7.05	9.50	1.05	6.55		
12.33		5.47	7.42	4.05	érk. SZABADKA	11.50	5.05	9.46	1.56		
1.22	4.10	5.56		5.30	ind. SZABADKA	10.53	7.34	9.34	1.21	7.15	
1.51	4.45			5.59	Csantavér	10.21	6.59		12.56	6.14	
2.18	5.18	6.27		6.28	Bács-Topolya	9.57	6.34	9.02	12.34	5.17	
2.44	5.46	6.42		6.54	Hegyes-Feketehegy	9.27	6.02	8.46	12.06		
3.05	6.10	6.56		7.16	Verbász	9.01	5.39	8.33	11.48		
3.26	6.44			7.38	O-Kér	8.36	5.11		11.29		
3.44	7.05			8.07	Kiszács	8.16	4.50		11.13		
4.06	7.30	7.41		8.29	érk. UJVIDÉK	7.51	4.24	7.50	10.52		

Oda Szabadka—Ó-Becse				Visza			
v. v.	sz. v.			v. v.	sz. v.		
4.40	1.30	ind. SZABADKA	érk.	8.34	5.25		
5.08	1.58	Békova		8.07	4.58		
6.19	3.21	érk. ZENTA	ind.	6.40	3.40		
7.47	5.27	Ada		5.26	2.19		
8.10	5.42	Mohol		5.05	2.02		
8.30	6.02	Bács-Petrovosszellő		4.39	1.37		
8.56	6.28	érk. Ó-BECSE	ind.	4.10	1.10		

Oda Szeged-Rókus—Zenta				Visza			
v. v.	sz. v.			v. v.	sz. v.		
4.15	2.00	ind. SZEGED-ROKUS	érk.	8.51	5.41		
4.40	2.23	Röszke		8.28	5.19		
4.58	2.42	érk. HORGOS (136)	ind.	8.07	5.01		
5.01	2.50	HORGOS		7.57	4.49		
5.20	3.09	Bács-Martonos		7.39	4.31		
5.43	3.32	Ó-Kanizsa		7.25	4.17		
6.04	3.54	Adorján		6.56	3.53		
6.29	4.19	érk. ZENTA	ind.	6.30	3.28		

Oda Szabadka—Baja						Visza					
sz. v.	sz. v.	sz. v.		sz. v.	sz. v.	sz. v.		sz. v.	sz. v.	sz. v.	
4.50	1.47	6.43	ind. SZABADKA	érk.	9.29	12.43	10.28				
5.29	2.22	7.18	Csikéria		8.56	12.10	9.52				
6.08	2.54	7.50	Bács-Almás		8.24	11.48	9.23				
6.09	3.00	7.56	Almás		8.19	11.33	9.02				
6.34	3.26	8.25	Bikity-Borsód		7.54	11.08	8.34				
7.08	4.00	8.59	érk. BAJA	ind.	7.17	10.32	7.43				

Oda Baja—Ujvidék								Visza							
v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.		sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	
4.00		1.15		ind. BAJA	érk.	9.15					6.50				
4.11		1.25		Baja-szállásváros		9.08					6.42				
4.25		1.38		Vaskut		8.53					6.26				
4.51		2.01		Gara		8.32					6.00				
5.09		2.16		Pigyica		8.17					5.35				
5.37		2.39		Sztanisics		8.00					5.12				
5.56		2.56		Gákova		7.36					4.40				
6.15		3.14		Nenadies		7.15					4.16				
6.25		3.23		érk. ZOMBOR (étk.)	ind.	7.05					4.05				
2.25	6.51	3.51		ind. ZOMBOR (étk.)	érk.	6.20	11.20				7.00				
2.31	6.57	3.57		Zombor-vásártér		6.13	11.13				6.52				
2.41	7.07	4.07		Fernbach-szállás		6.04	11.04				6.41				
2.50	7.16	4.16		Zsárkóvár		5.56	10.56				6.32				
3.06	7.30	4.30		Ó-Sztapár		5.42	10.42				6.15				
3.35	7.49	4.49		Bresztovác		5.27	10.28				5.51				
4.05	8.10	5.12		Hódságh		5.02	10.02				5.21				
4.46	8.35	5.37		Parabuty		4.43	9.45				4.43				
5.00	8.49	5.51		Paraga		4.22	9.25				4.10				
5.40	9.16	6.09	ind. GAJDOBRA	érk.	4.04	9.07					3.29				
5.54	9.30	6.23	Bulkesz		3.50	8.55					3.14				
6.16	9.45	6.38	Petrovác-Glozsán		3.39	8.44					3.00				
6.50	10.10	7.03	Futtak		3.10	8.16					2.20				
7.13	10.31	7.25	érk. UJVIDÉK	ind.	2.45	7.55					1.40				

Oda Szeged-Rókus—Szabadka												Visza					
szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	vegyes v.		vegyes v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.			
2.50	3.05	8.10	11.45	4.31	8.00	ind. SZEGED-ROKUS	érk.	7.01	10.46	3.24	7.07	12.12	10.36				
3.11	3.22	8.27	12.01	4.47	8.26	Röszke		6.42	10.31	3.09	6.52	11.57	10.17				
3.26	3.35	8.42	12.15	5.02	8.48	HORGOS		6.25	10.18	2.55	6.39	11.44	10.01				
3.40	3.50	8.55	12.28	5.15	9.10	Királyhalom		5.58	10.05	2.36	6.26	11.31	9.45				
3.56	4.05	9.08	12.41	5.29	9.30	Palics		5.42	9.53	2.24	6.14	11.18	9.29				
4.09	4.17	9.19	12.53	5.40	9.48	érk. SZABADKA	ind.	5.25	9.40	2.10	6.02	11.05	9.10				

JEGYZET. Az esti 8 órától reggel 5 óra 59 percig terjedő újjeli idő óraszámait kövér betűkkel vannak nyomtatva. A menetrend baloldali számai felülről lefelé, a jobboldaliak pedig alulról felfelé olvasandók.

3502. sz. 1903.

Földeladási hirdetés.

Az apatini m. kir. erdőhivatal kezelésében és Bács-Bodrog vármegyében levő dautovai „Malát“, szántovai „Szkubenác“, kolluti „Alsó erdő“, bezdani „Kozora“, karavukovai „Alsó- és Felső erdő“, plávnai „Szredna-Suma“ és „Morgács“ és „Csébi erdő“ nevű összesen 515 kat. hold és 375 □ öl területű szántóföldek 2—2 holdas részletekben **folyo évi október hó alábbi napjain reggeli 8 órakor** a helyszínen kezdődő nyilvános szóbeli árverésen a becsáron felül legtöbbet ígérőknek, illetve azokból szabad választásom szerinti vevőknek örök áron el fognak adni és pedig: a dautovai Malát **8-án** (1 parcella 600 korona becsár), a szántovai Szkubenác **9. és 10-én** (26 részlet: 35,528 kor. becsár), a kolluti alsó-erdő **12., 13., 14-én** (46 részlet: 40,632 kor. becsár), bezdani Kozora **16. és 17-én** (37 részlet: 19,184 kor. becsár), a karavukovai felső erdő **20., 21. és 22-én** (41 részlet: 42,854 kor. becsár), a karavukovai alsó-erdő **26-án** (19 részlet: 11,628 kor. becsár), a plávnai Szredna-Suma és Morgács **29., 30. és 31-én** (22 részlet: 28,476 kor. becsár), a csébi erdő **november hó 2., 3., 4. és 5-én** (63 részlet: 89,488 kor. becsár).

Versenyezni ohajtók tartoznak a megvenni szándékolt parcellák becsárának 10% át a szóbeli árverés előtt az árverező bizottságnál készpénzben lefizetni, illetve az általuk tett legnagyobb ajánlati összegnek 10% ára kiegészíteni, vagy pedig zárt írásbeli ajánlatokat — melyeknek borítékán a megvenni szándékolt parcellák jelződik — a kikiáltási árak 10% ának megfelelő készpénzzel és ivenként 1 kor. okmánybéléssel ellátva, az ajánlott vételárakat pedig számokkal és szavakkal olvashatóan annak határozott kijelentésével beírva, hogy ajánlattevő az illető földparcellákat és a vonatkozó összes feltételeket ismeri s utóbbiaknak magát aláveti, — szintén a szóbeli verseny megkezdése előtt az árverési bizottsághoz benyújtani.

Az ezen feltételektől eltérő, utó- vagy távirati ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

Az árverési és szerződési feltételek a részletes becslési adatokkal együtt Dautova, Szántova, Béreg, Kollut, Bezdan, Karavukova, Gombos, Plávna, Német-, O- és Ujpalánka és Csébi községek előljáróságainál, az apatini m. kir. erdőhivatal, az apatini, bezdani, doroszlói és németpalánkai m. kir. erdőgondnokságoknál a szokásos hivatalos órák alatt megtudhatók.

Budapest, 1903. szeptember hó 13-án.

Földmivvelésügyi m. kir. miniszter.

Szép írásu, lehetőleg a német és szerb nyelvben is jártas

irnokot

keresek, állandó alkalmaztatásra. Fizetése: havonként 60 korona. Az állás azonnal elfoglalandó. Csak az elfogadott ajánlatra válaszolok.

Dr. Szabó József,
kir. közjegyző Hódságon.

Eladó zongora.

Egy jó karban levő zongora eladó. Bővebb értesítést ad a kiadóhivatal.

4—3

448. szám.

1903.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tekintetes kir. járásbíró-ság 1903. évi V. 737/2. számú végzése következtében dr. Thurszki Zsiga zombori ügyvéd által képviselt Puskás Ágoston zombori lakos javára özv. Neskovits Antónia zombori lakos ellen 1200 kor. és járulékaik erejéig 1903. évi június hó 15-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2586 kor. 84 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: különféle butor, ággy és koresmaeszközök nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró-ság 1903. évi V. 737/2. számú végzése folytán 1200 kor. tőkekövetelés, ennek 1903. évi május hó 22-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 98 kor. ban bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban alperesné lakásán leendő eszközésére 1903. évi október hó 3-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1903. szeptember hó 19-én.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Két fiatal segéd, egy lanonc

azonnal felvétetik
ifj. Heindlhofer R.
fűszerkereskedésében, Zombor.

Egyéves önkénteseknek,

valamint tűzoltóknak egyenruhát teljes felszereléssel, továbbá mindennemű egyén- és polgári ruhát jutányosan készit, illetve szállit, valamint javításokat olcsón és pontosan elfogad

Knipl János,

4—3 polgári és egyenruha szabó
Zombor, bajai-utca a nagy szerbtemplom mellett.

KEIL-LAKK

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.
Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 45 kr.
Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 20 kr.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

8—8

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.

Kisbirtok eladás.

Temesmegyében, 15 perenyire a várostól fekvő 75 tagosított kat. hold **prima szántóföld**, azonkívül 15 k. hold **szőlő és gyümölcs-föld** az országos műút mellett, kies gyönyörű fekvéssel, **azonnal átvehető.**

A birtokon áll egy téglából épült 3 szobás cseréppel fedett lakház, istálló 30 drb jószágra, gazdasági kúttal, gyümölcsös kerttel; a birtok élófasorral beszegve, körülárkolva. Egy része igen alkalmas szőlő és gyümölcs ültetvényekre, továbbá konyhakertészetre és méhészetre.

Az egész birtok fundus instruktussal együtt **50 ezer koronaért clönyös feltételek mellett megvehető.**

Bővebb felvilágosítást ad a megbizott

Kugler Ede

UJVIDÉK, Andrassy-utca 18. sz.

3—1